

WYKORZYSTANIE PLANÓW DZIAŁANIA DLA ROZWOJU EKO-ŻYWNOCİ

USTANOWIENIE
WSPÓLNYCH ZAŁOŻEŃ,
DLA REALIZACJI CELÓW EUROPEJSKICH,
KRAJOWYCH LUB REGIONALNYCH

**DOSTOSOWANIE
INSTRUMENTÓW POLITYKI**
DO POTRZEB SEKTORA ŻYWNOCİ EKOLOGICZNEJ,
WSPIERAJĄCYCH WYSOKIEJ JAKOŚCI PRODUKTY,
MIEJSCA PRACY, ŚRODOWISKO, DOBROSTAN
ZWIERZĄT I KLIMAT

WYPACOWANIE **PARTNERSKIEGO**
PODEJŚCIA MIĘDZY INTERESARIUSZAMI
I INSTYTUCJAMI PUBLICZNYMI

WYKORZYSTANIE
POLITYKI PUBLICZNEJ
DLA ROZWOJU RYNKU ŻYWNOCİ EKOLOGICZNEJ

KONCENTRACJA NA
PODAŻY I POPYCIĘ
W ODNIESIENIU DO SEKTORA EKO-ŻYWNOCİ

WSPIERANIE
POZYTYWNEGO ŚRODOWISKA
W CELU WZMOCNIENIA KONKURENCYJNOŚCI
I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU EKOLOGICZNYCH
PRODUCENTÓW ORAZ MŚP

ROZWIJAJ EKO-ŻYWNOSĆ W SWOIM REGIONIE: KORZYSTANIE Z PLANÓW DZIAŁANIA W SPOSÓB STRATEGICZNY

Wsparcie polityczne i finansowe zapewnione za pośrednictwem krajowej polityki rządowej i regionalnej polityki samorządowej jest kluczowe dla stworzenia i dalszego rozwoju stabilnego popytu na rynku, solidnej bazy dostaw oraz dobrych warunków funkcjonowania europejskiego rynku żywności ekologicznej. Czynniki te w znaczący sposób przyczyniły się do wzrostu europejskiego rynku żywności ekologicznej oraz rozwoju bazy dostaw. Ekologiczne gospodarstwa rolne stanowiły 6,21% europejskich gruntów rolnych w 2015 roku i są wspierane przez duży popyt na produkty ekologiczne wśród konsumentów w UE. Jedynie na przestrzeni ostatniej dekady, rynek żywności ekologicznej UE podwoił swoją wartość z €13,1 miliarda w 2006 roku do €27,1 miliardów do roku 2015.

Przy bieżących trendach wskazujących, że popyt w UE na produkty ekologiczne w znaczącym stopniu przewyższa aktualne poziomy produkcji, istnieją duże możliwości zwiększenia konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w sektorze ekologicznym jako oferujących innowacyjne rozwiązania dla całego sektora rolno-spożywczego.

Ekologiczne Plany Działania mogą pomóc ekologicznym MŚP i europejskiemu sektorowi rolno-spożywczemu w rozwoju w sposób bardziej holistyczny, stymulujący produkcję wysokiej jakości żywności, tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich, ochronę środowiska, działania na rzecz klimatu i dobrostanu zwierząt. Czynią to poprzez zapewnienie ram dla integracji różnych polityk w szerszej perspektywie politycznej, a także ustanawiając wspólne założenia, cele i działania służące potrzebom rynku ekologicznego i spełnieniu założeń polityki publicznej w danym państwie lub regionie.

SME ORGANICS łączy samorządy regionalne, agencje rozwojowe, ekologiczny sektor spożywczy i rolnictwo, organy spółek, uniwersytety i instytuty badawcze z ośmiu regionów Europy na przestrzeni czteroletniego okresu 2016-2020. W ramach partycypacyjnego procesu uczenia się, partnerzy i udziałowcy poznają dobre praktyki dla opracowania Ekologicznych Planów Działania. Rozwój tych działań obejmuje szereg obszarów, takich jak produkcja i przetwarzanie, komercjalizacja i marketing, szkolenie i doradztwo, a także ekologiczny łańcuch sprzedaży i zarządzanie, które mogą wesprzeć konkurencyjność i zrównoważony rozwój ekologicznych MŚP w danym regionie.

EKOLOGICZNE PLANY DZIAŁANIA OKREŚLAJĄ SZEREG DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU WSPARCIE ROZWOJU SEKTORA EKOLOGICZNEGO W PAŃSTWIE LUB REGIONIE. PLANY OBEJMUJĄ KONKRETNE OBSZARY, KONCENTRUJĄCE SIĘ NA RÓŻNYCH TEMATACH, KTÓRE ODPOWIADAJĄ POTRZEBOM SEKTORA EKOLOGICZNEGO.

CO OBEJMUJĄ EKOLOGICZNE PLANY DZIAŁANIA?

INFORMACJE I ZWIĘKSZANIE ŚWIADOMOŚCI

Rozumienie żywności ekologicznej i rolnictwa ekologicznego może być bardzo różne między poszczególnymi konsumentami i interesariuszami. Wielu interesariuszy może być zainteresowanych zdobyciem większej wiedzy na temat żywności ekologicznej, ale może nie mieć bezpośredniego dostępu do informacji lub nie postrzegać ich jako istotnych dla swojej pracy. Plany aktywnie podkreślające korzyści płynące z ekologicznej żywności i rolnictwa, w tym promocję europejskiego i krajowego ekologicznego logo mogą pomóc w zwiększeniu rozpoznawalności i naprawieniu błędnych koncepcji.

SZKOLENIE I EDUKACJA

Mimo że ekologia stanowi metodę upraw wymagającą większej wiedzy, często nie jest przedmiotem nauczania lub doradztwa oferowanego w sposób specjalistyczny, podczas gdy nauczyciele i doradcy mogą nie być świadomi wielu ekologicznych praktyk rolnych. Osoby lub podmioty pracujące w ekologicznym łańcuchu dostaw i środowiskach sprzedaży detalicznej potrzebują rozwinąć konkretne zrozumienie specyfiki produkcji ekologicznej i jej wartości dla klientów. Można to osiągnąć w ramach planów poprzez dostosowanie szkolenia i doradztwa do potrzeb sektora żywności ekologicznej.

JAKIE DZIAŁANIA SĄ CZĘŚCIĄ PLANÓW W PRAKTYCE?

INFORMACJE I ZWIĘKSZANIE ŚWIADOMOŚCI

➤ Programy koncentrujące się na konsumentach, zespołach zaopatrzenia i cateringu, innych organizacjach publicznych i prywatnych, społecznościach cywilnych i ustawodawcach promują ekonomiczną, środowiskową i społeczną wartość produktów ekologicznych (Szkocja, Wielka Brytania).

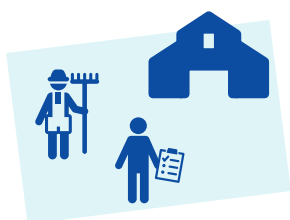
➤ Programy opracowane we współpracy z Ministerstwem Edukacji, koncentrujące się na dzieciach w wieku szkolnym, na rodzicach i nauczycielach w celu zwiększenia świadomości dotyczącej rolnictwa ekologicznego poprzez organizację szkolnych ogródków, wizyty w gospodarstwach rolnych oraz degustacje żywności (Francja).

SZKOLENIE I EDUKACJA

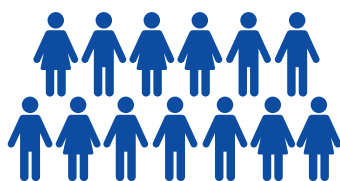
➤ Analiza dotycząca polepszenia doradztwa dla rolników zainteresowanych przejściem na uprawy ekologiczne, łącznie z odpowiedzialnością istotnych departamentów rządowych i organów za zapewnienie doradztwa rolnego i edukacji (Niemcy).

➤ Rozwijanie wiedzy na temat produkcji ekologicznej i jej wydajności ekonomicznej i środowiskowej poprzez materiały techniczne dla rolników, wzmacnianie partnerstwa na rzecz rozwoju produkcji ekologicznej i poprawę szkoleń dla producentów ekologicznych (Andaluzja, Hiszpania).

SME ORGANICS: DYNAMICZNY PROCES UCZENIA SIĘ

REGIONALNA DIAGNOZA
SEKTORA EKOLOGICZNEGO

REGULARNA WYMIANA MIĘDZY
PARTNERAMI A INTERESARIUSZAMI

CO OBEJMUJĄ EKOLOGICZNE PLANY DZIAŁANIA?

BADANIA I INNOWACJE

W skali globalnej, jedynie 1% finansowania badań rolnych jest bezpośrednio ukierunkowany na sektor ekologiczny. Finansowanie to nie jest wystarczające, by stymulować inwestycje, w szczególności realizowane przez MŚP, a także by zaspokoić zapotrzebowanie na innowacyjność szybko rosnącego sektora eko-żywności. Celem planów może być naprawienie tej sytuacji poprzez identyfikację potrzeb badawczych dla sektora żywności ekologicznej i przydzielenie im finansowania, by sektor mógł stawić czoło wyzwaniom społecznym i założeniom polityki.

WSPARCIE PRODUCENTÓW

Aby wzmocnić produkty bazy dostaw, wiele państw, nawet te nieposiadające Ekologicznych Planów Działania, korzysta z wypłat dla gospodarstw ekologicznych, by wspierać rolników pragnących przejść na produkcję ekologiczną lub już będących ekologicznymi producentami. Plany mogą również pomóc w rozwoju jednego obszaru produkcji, takiego jak na przykład produkcja mleka lub sektor hodowli owoców, a w ten sposób wzmocnić wydajność producentów na danym obszarze, np. usług doradczych lub inwestycji w infrastrukturę.

JAKIE DZIAŁANIA SĄ CZĘŚCIĄ PLANÓW W PRAKTYCE?

BADANIA I INNOWACJE

Współpraca z badaczami w celu zidentyfikowania i odpowiedzenia na wyzwania, przed jakimi stoi ekologiczna produkcja i dystrybucja. Gromadzenie danych na temat biodywersyfikacji z gospodarstw ekologicznych w celu promowania zarządzania habitatami przy wykorzystaniu rolnictwa ekologicznego w ramach programów rolniczo-środowiskowo-klimatycznych (Szkocja, Wielka Brytania).

Ciągły rozwój badań federalnych na rzecz rolnictwa ekologicznego w celu dalszego umacniania jego roli jako pioniera w obszarze zrównoważonego zarządzania gruntami i wykorzystywania zasobów poprzez opieranie się na programach z przeszłości (Niemcy).

WSPARCIE PRODUCENTÓW

Stworzenie bardziej stabilnego systemu wypłat, który będzie łatwiejszy do zrozumienia oraz oferuje większą szansę utrzymania rentowności gospodarstw. Priorytetowe fundusze przeznaczane na projekty rolniczo-ekologiczne oraz na rolnictwo ekologiczne na obszarach dotkniętych problemami z jakością wody (Francja).

Uwzględnienie bezpośredniego powiązania w planie z oferowanymi wypłatami, z koncentracją na obszarach uprawnych o ograniczonej obecności azotu, a także na obszarach wykorzystywanych do ekologicznej produkcji owoców (Dania).

SME ORGANICS: DYNAMICZNY PROCES UCZENIA SIĘ

OPRACOWANIE REGIONALNYCH PLANÓW DZIAŁANIA

PROMOWANIE W EUROPIE POMYSŁÓW I DOBRZYCH PRAKTYK

CO OBEJMUJĄ EKOLOGICZNE PLANY DZIAŁANIA?

ROZWÓJ RYNKU

Z historycznego punktu widzenia, wsparcie publiczne dla rolnictwa ekologicznego koncentrowało się na wypłatach zależnych od powierzchni gruntów ukierunkowanych na produkcję. Jednakże, promocja i rozwój rynku ekologicznego, łącznie ze wsparciem dla krótkich łańcuchów sprzedaży, nabiera coraz większej wagi w ustalaniu priorytetów dla planów. Szczególną uwagę poświęca się zamówieniom publicznym i możliwościom eksportowym.

INSPEKCJA, CERTYFIKACJA I REGULACJA

Sektor ekologiczny cały czas się rozwija. W konsekwencji, może pojawić się potrzeba ulepszenia sposobu prowadzenia inspekcji i certyfikacji bądź też promowania lub podwyższenia standardów żywności ekologicznej w ogólnym sensie lub dla konkretnej grupy produktów. Można korzystać z planów w celu rozwiązania tych kwestii.

JAKIE DZIAŁANIA SĄ CZĘŚCIĄ PLANÓW W PRAKTYCE?

ROZWÓJ RYNKU

➤ Zakładanie nowych punktów sprzedaży dla ekologicznych rolników. Organizacja seminariów edukacyjnych dla uczestników łańcucha dostaw w celu identyfikacji czynników gwarantujących sukces rynkowy i promowania współpracy między producentami, przetwórcami i detalistami (Czechy).

➤ Rozwój działalności edukacyjnej i opracowanie materiałów, a także zapewnienie dotacji na zaopatrzenie szkół w ekologiczne owoce i warzywa. Zapewnienie wsparcia i doradztwa w celu zamiany cateringu publicznego w ekologiczny, a także promowania ekologicznych marek w stołówkach i restauracjach (Dania).

INSPEKCJA, CERTYFIKACJA I REGULACJA

➤ Polepszenie systemów kontroli ekologicznej, aby stały się bardziej przejrzyste, zapewniając współistnienie produkcji ekologicznej z innymi systemami produkcji - w szczególności promocję instrumentów regulacyjnych i administracyjnych zapobiegających zanieczyszczeniu GMO (Andaluzja, Hiszpania).

➤ Polepszenie inspekcji dobrostanu zwierząt poprzez opracowanie metod i szkolenia inspektorów ekologicznych gospodarstw rolnych (Czechy).

W CELU UZYSKANIA DALSZYCH INFORMACJI, PROSZĘ ZAPOZNAĆ SIĘ Z EKOLOGICZNYMI PLANAMI DZIAŁANIA: PODRĘCZNIK DLA INTERESARIUSZY.

ZAPEWNIĄ WSZECHSTRONNĄ ANALIZĘ AKTUALNEGO STANU EKOLOGICZNYCH PLANÓW DZIAŁANIA W EUROPIE, ŁĄCZNIE Z BADANIEM PRZYPADKÓW DLA SZEŚCIU PLANÓW.

PODRĘCZNIK MOŻNA POBRAĆ ZE STRONY WWW.IFOAM-EU.ORG

10 RZECZY, JAKIE MOŻNA WYKONAĆ, BY PLAN DZIAŁANIA OKAZAŁ SIĘ SUKCESEM

1. Przeprowadzenie na początku wszechstronnej analizy, obejmującej zróżnicowanych uczestników
2. Powiązanie planu z krajową lub ogólną strategią rozwoju regionu, tworzenia miejsc pracy (na obszarach wiejskich), rozwoju MŚP, ochrony środowiska i biodyweryfikacji, zdrowej żywności, itp.
3. Zdefiniowanie celów, które będą jasne i możliwe do osiągnięcia
4. Dokonanie wyboru działań, które są właściwie powiązane z założeniami planu i w sposób jasny odnoszą się do celów polityki i potrzeb sektora ekologicznego w państwie lub regionie
5. Przydzielenie wystarczających zasobów finansowych i ludzkich do wdrożenia planu
6. Zapewnienie równowagi między środkami polityki koncentrującymi się na podaży i popycie
7. Uwzględnienie działań, które rozwijają wydajność i wzmacniają konkurencyjność sektora żywności ekologicznej
8. Zintegrowanie od początku regularnego monitoringu i ewaluacji
9. Wsparcie zaangażowania interesariuszy w ramach całego cyklu – analizy i rozwoju, wdrożenia, monitoringu i ewaluacji
10. Inwestowanie w poszerzanie grupy interesariuszy, która będzie wspierać długoterminowy rozwój i wdrożenie Ekologicznego Planu Działania

SME ORGANICS dąży do wykorzystania Ekologicznych Planów Działania dla zwiększania przedsiębiorczości i wsparcia istniejących MŚP poprzez wzmocnienie ich pozycji, co z kolei przyczyni się do wzrostu wydajności całego regionalnego sektora ekologicznego na rynkach regionalnych, krajowych i międzynarodowych.

SME ORGANICS
Interreg Europe

European Union
European Regional
Development Fund

www.bruksela.lodzkie.pl
www.interregeurope.eu/smeorganics

www.facebook.com/lodzkiehouse
www.facebook.com/SMEorganics

<https://twitter.com/SMEorganics>

https://www.linkedin.com/company/sme_organics